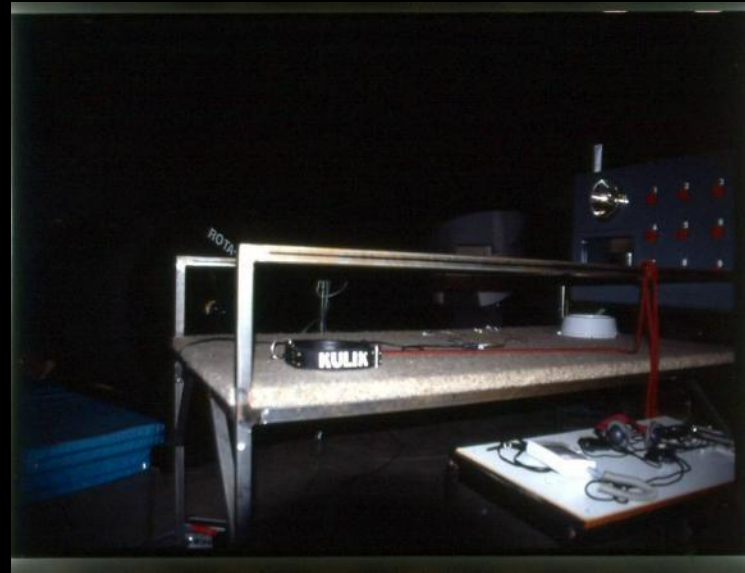
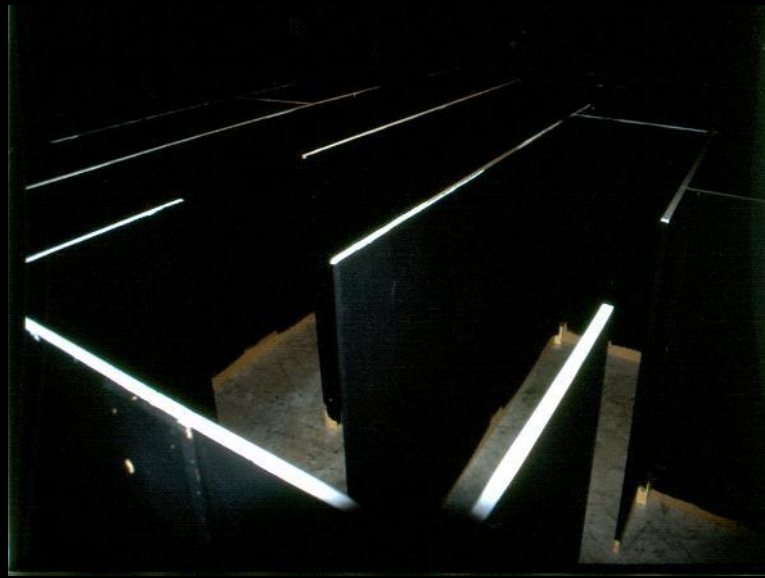
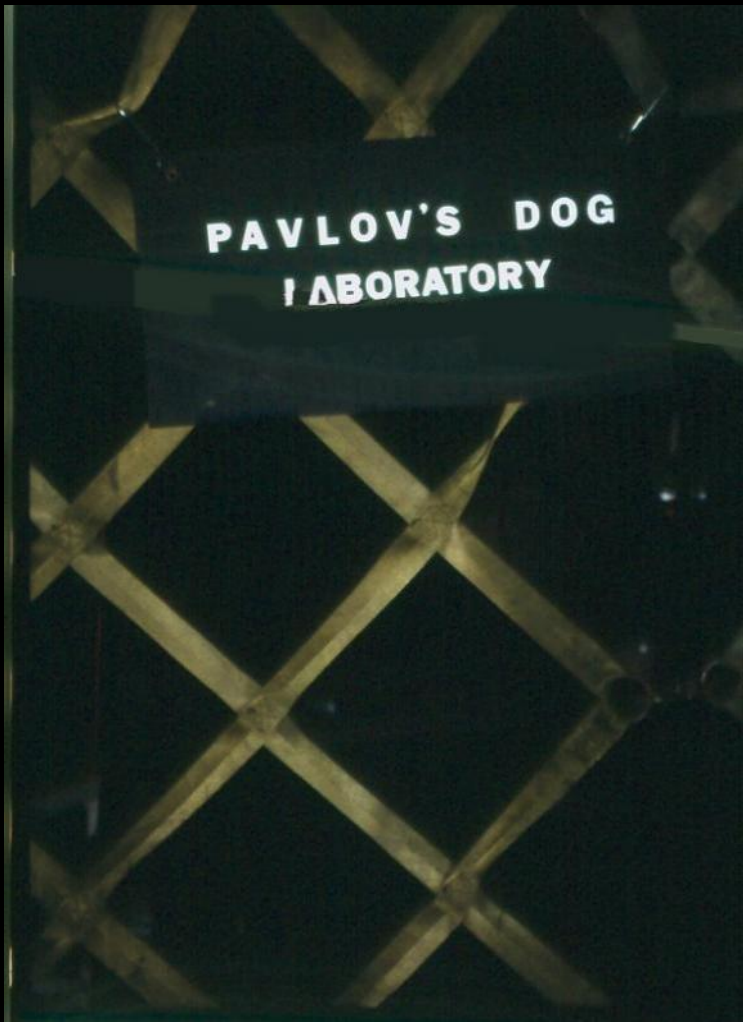

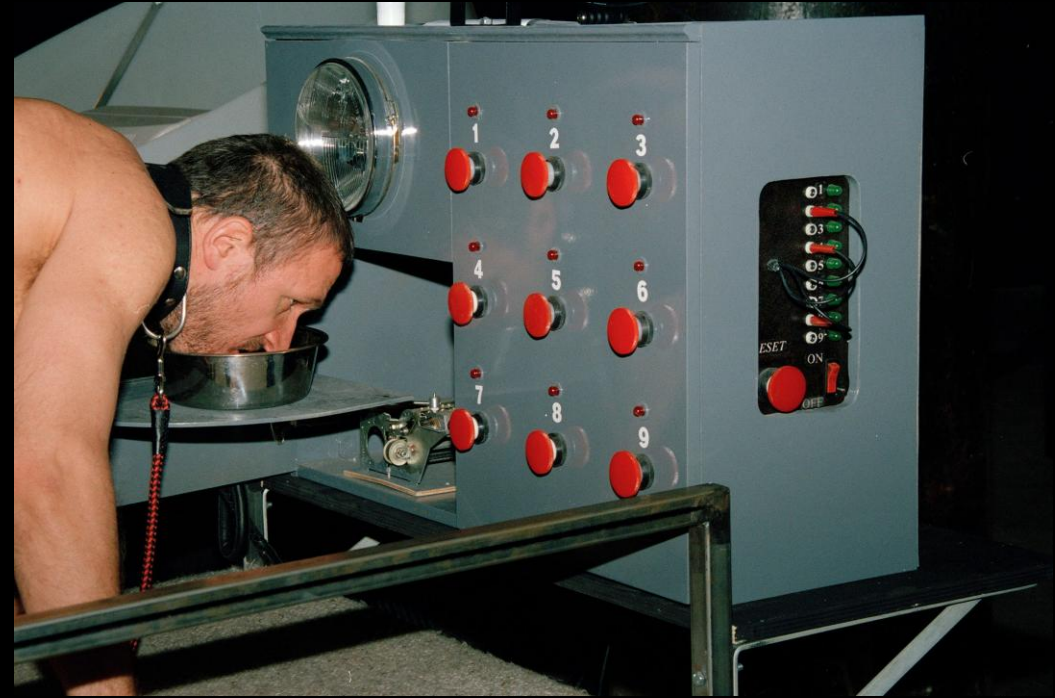
Ugriz Olega Kulika

- Tomaž Zupančič
- Pedagoška fakulteta
- Univerza v Mariboru

© Tomaž Zupančič - 2026

© Tomaz Zupančič - 2026
Oleg Kulik - *The Pavlov's dog* (Manifesta 1, Rotterdam, 1996...).

© Tomáš Zupančič - 2026

... (UVODNIK)
NEWS
ARUŠIČEM "ZELEL SEM Povedati nekaj drug'ga"
is Something Else I Wanted to Say"
OVO DELO S ČLOVEKOM, PROSTOROM IN ČASOM
KING WITH MAN, SPACE AND TIME
TUJAJ (MAJHNA SPOROČILA)
DRE MESSAGE
MAX BECKMANN
KREDO / CREATIVE CREDO

L I K O V N E
B E K S E D E
A R T W O R D S

Radikalnost čez vse...

Da bi vzbudili pozornost, so umetniki danes pripravljene storiti čisto vse in pri tem ne izbirajo sredstev. Neki umetnik fotografira "cool alter" umetnike, ki drugemu urinirajo v usta ali vtikajo roko v ta zadnjo, drugi pa, kot v kakšnem cenenem porniču, nastavlja lastno rit psu. Tretji napada umetnostne ikone sodobnega sveta z banalnimi sprej-akcijami, itd. itd.

Vsega naveličano občinstvo ob tem "radikalnem podiranju konvencij in širjenju meja" ploska in ploska...

Vsi ti in nešteti drugi nas glasno prepričujejo, da s svojim početjem osvobajajo zafrustrirani in zaslepljeni svet. Vendar je njihova strategija vzbujanja pozornosti prav nesramno podobna tisti, ki jo uporablja povprečen poslovnež ali trgovec. Seveda imajo najuspešnejši v svoj "posel" vpreženo množico profesionalcev za trženje, razvoj in ne nazadnje, za uresničitev svojih idej. Majhna, uspešna podjetja.

Vse je prežeto z biznisom, umetnost je postala biznis, torej je G. Soros največji umetnik.

Medtem ko nas je radikalnost zgodovinskih avantgardistov še prepričala, pa so današnji umetniki radikalni samo zato, da se dobro prodajo. Popolnoma so sprejeli igro, ki jim jo ponuja kapital in institucije.

Ker naj bi bil umetnik po definiciji v avantgardno-radikalnem duhu imun na vse to, je rešitev neskladja med začetnimi vzvišenimi nameni in kasnejšimi pragmatičnimi kompromisi čisto blizu, kot je vedno bila. Izgovoriti bi bilo treba najkrajšo, a kot pravi W. Gass, velikokrat najdaljšo besedo: Ne!

R. L. & Co.

- ART MAGAZINE

B
A

© Tomaz Zupančič - ART MAGAZINE - 2026

ŠT. 41-42, DECEMBER 1997

PAVLOV'S DOG *Oleg Kulik/Mila Bredikhina*

THESES

1. The evolution of cognition involves a process of experimentation (inspection) which allows observation from the point of view of the object (endoexpectation). The generally accepted idea of evolution has compromised itself therefore the Pavlov's Dog action develops in the opposite direction.
2. The spectre of a global ecological disaster haunts our entire planet. This disaster can still be avoided, but only under the condition that we immediately and radically renounce the anthropocentrism which is rampant in our culture (*science, politics, art*).
3. Contemporary *science* has made many efforts to develop a global strategy for forcing out anthropocentrism. This strategy presupposes the following:

5. The contemporary situation in *politics* demands that the central achievements of human culture and democracy, be re-examined. True democracy can only be established on the politically inclusive idea of zoocentrism (man is but a part, rather than the measure of our planet's biosphere). Zoocentrism integrates humanity as a subculture in the larger whole of a united culture of noosphere (derived from noos: the ability to smell, to feel). Man is a social animal, the same as an ant, a bee, a wolf, or a jackal. An ideal democracy is unattainable. Democracy, as it exists in the human world, is no worse than life in a jungle. Some inhabitants

- a cut in the human population of the planet, to a quarter of its present size, in order to create balance in both the biosphere, and the biota;
- the development of ecological, ethological, as well as gene engineering (artificial selection, the production of hybrids of humans and animals);
- an agricultural revolution that would accelerate developments in polycultural agriculture (with corn, beans, potatoes and melliferous herbs grown at the same site), free movement of all animals involved in agriculture (it refers not only to cows or bees, but also to mice, moles, dolphins and microbes) and domestication of ecosystems on mutually profitable conditions (This is not exploitation, it is symbiosis);
- examining new food sources and food alternatives.

In the field of love, the journey takes place between people who momentarily desire to become mutually habitable. To love is to emerge from oneself and to move towards the other, and such a journey, while entailing trespassing on the other's space, affords the only chance of forfeiting one's identity to generate a common space, >>

4. This
Knowl
neces
Franc
humar
intera
with t
a) a m
b) hea
1973).
succe
The o
anima
5. The
demo
zooce

huma
is pre
Zoop
due to
and a
(natu
Nothi
Zoop
7. The
at the
and d
8. The
in fru
collat

the only way to
pursue what ar
and redefinition

© Tomaz Zupančič - 2026

(Cole, 1996: 146):

“Likovno-vzgojna praksa v šolah in kolidžih se je razvila na podlagi vrednot in idej modernizma, prisvojenih v zgodnjih letih tega stoletja. Svet modernizma ni problematiziran z diskurzi drugih disciplin ali drugačnih pogledov.

Večinoma ločena od vsakdanjega življenja, lahko umetnost izgleda mistificirana in nepomembna za mladino, ki med njo in stvarmi, ki jih zanimajo, ne vidi povezave /.../”.

© Tomaž Zupančič - 2026

Temni modernizem živi iz mitologije izraza in ne v semiotiki razporejenih znakov; človeka zadeva radikalnost izjave, izraza, ne pa teksta ali strukture.

© Tomaz Zupančič - 2026

Scott Lash – Sociologija postmodernizma (1992-1993)

Označevalec

Zvok, slika, beseda, izjava,
skulptura,

Označenec

Koncept, pomen,
ideja

Referent

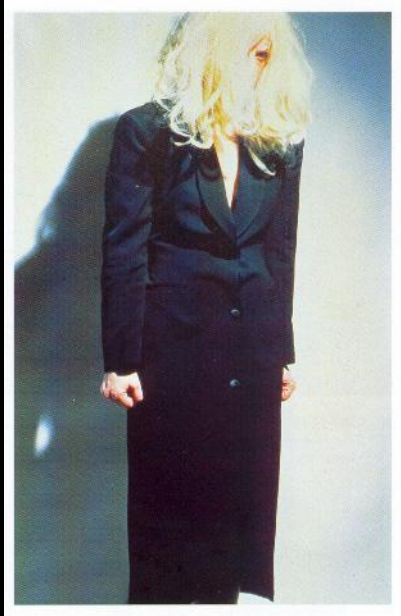

Objekt v realnem svetu, na
katerega se nanaša
označenec

Scott Lash – Sociologija postmodernizma (1992-1993)

Označevalec

Zvok, slika, beseda, izjava,
skulptura,

Označenec

Koncept, pomen,
ideja

Referent

Objekt v realnem svetu, na
katerega se nanaša
označenec

Arthur Efland - Atributi modernizma in postmodernizma

M	PM
Ideja o napredku	Zavrnitev ideje o napredku
Posebna vloga umetnosti, kjer so umetniška dela predmeti, katerih naloga je gledalcu nuditi <u>estetsko izkušnjo</u> Trajnost umetniškega dela, trdna podstat	Umetnost je le ena od človekovih dejavnosti Resničenje Minljivost umetniškega dela, neoprijemljivost, izmuzljivost
Odnos med kulturnimi spremembami in avantgardo, kjer je kulturni razvoj produkt in naloga umetniške in intelektualne elite, avantgarde	Elitizen proti populizmu, visoko proti nizkemu, avant-garda proti kiču,
Abstrakcija	Eklekticizem
Univerzalizem	Konceptualni konflikt
Zanikanje popularne kulture	Demokratizacija
Individualna kreativnost, individualno avtorstvo, originalnost	masovna produkcija, kolektivno avtorstvo, anonimnost posameznika

© Tomaž Zupančič - 2026

© Tomáš Zupančič - 2026

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

ISSN 0350-5065
LIII
5 2022

vzgoja izobraževanje

VIZUALNA PISMENOST MED
UMETNOSTJO IN KULTURO

VIZUALNE KOMUNIKACIJE
IN VIZUALNA PISMENOST:
MOŽNOSTI RAZVOJA NA
DIDAKTIČNEM PODROČJU

MOČ UMETNOSTI
IN RAZVIJANJE
VIZUALNE PISMENOSTI V
SLOVENSКИH GIMNAZIJAH

ALI JE V UČBENIKU ENA SLIKA
VREDNA VEČ KOT TISOČ BESED?

RAZVIJANJE VIZUALNE
PISMENOSTI V
MUZEJSKO-GALERIJSKEM
OKOLJU

© Tomaž Zupancič - 2026

Kaj je lepo, kaj je grdo ? ?

© Tomaž Zupančič - 2026

ga) kot takega.«¹⁵ Peter Weibel je v svojem referatu na simpoziju »Living with Genocide« leta 1996 v ljubljanski Moderni galeriji kritično komentiral Freudovo teorijo kulture in družbe, ki po Freudu temeljita na delovanju dveh gonov: Erosa in Thanatosa. Medtem ko Freud meni, da potlačevanje destruktivnosti in agresivnosti s pomočjo lepote, snažnosti in reda omogoča razvoj kulture, pa Weibel misli, da je naloga umetnosti, da razkriva Thanatosa kot nekaj, kar ne pripada samo naravi, temveč tudi družbi in njeni kulturi. Tista umetnost, ki hoče preseči naivni humanizem, ne sme skrivati temnih sil človekove narave, marveč mora zarezati v telo družbe, ki agresivnost in destrukcijo proizvaja in katere del je tudi sama.

Ruski teoretik Aleksander Jakimovič v svojem članku »Eros in Thanatos komunizma«¹⁶, sklicujoč se na Batailla, dokazuje podobne vzgibe v delovanju totalitarnih politikov komunizma in nacizma in genijev, ki ustvarjajo vrhunsko kulturo in umetnost: oboji pripadajo šamanističnim, iracionalnim, margi-

Vaša glasba je zelo nemelodična? Nikoli ne najdete nobene inspiracije za melodije?

Ha, ha. Ne, nobene, za melodije pa res ne. A je grda, ne?

Ne, ne grda...

Agresivna?

Ne, šokantna recimo...

Šokantna, bravo! Poglejte, kakšen je svet dandanes. Filozof Herbert Marcuse je že v 60. letih rekel, da je dandanes happy end v umetnosti lahko samo še laž. Zabijte si to na vse zidove.

Ni to malo pesimistično?

Zakaj pesimistično? To je dejstvo. Dejstvo. Se vam to, kar se dogaja politično, recimo v Afganistanu, zdi hecno?

Ne.

Naj bi to opevali z lepimi notami in z roko na srcu?

Ne, ampak ni vse tako črno. Seveda ne mislim, da je treba lagati ali pa ustvarjati iluzije...

Ha, ha. Poslušajte, v glasbi imate dve stališči. Eno je to, o katerem govorite ± zabavati publiko. To se pravi, da ste zraven malo klovna, pa da zakrijete umazano perilo... Imate pa drugo smer, kjer umetnost nastopa kot kritika družbe, kot kritika okolja, v katerem delate, kot kritika samega sebe. In v tem momentu je umetnost avtomatično neprijazna. Zabavni svet na žalost prepogostokrat poneumlja in ožalosti veselje.

*...ki so izjavili, da so ljudje pri avajseth,
jaz nikoli!»*

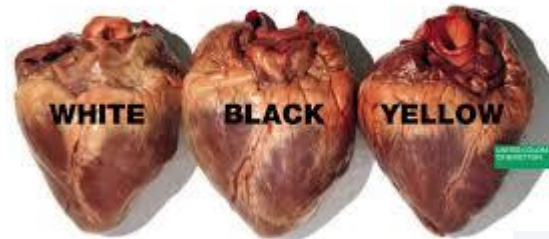
Samo neumni ljudje iščejo lepoto v lepih stvareh, ste rekli. Kje jo iščete vi?

Ne, rekel sem, da neumni ljudje *vidijo* lepoto samo v lepih stvareh, to je nekaj drugega. Niti potrudijo se ne, da bi iskali. Vzamejo, kar vidijo. To so neumni ljudje. Kar ne pomeni, da tudi sam nisem včasih neumen.

No, kaj vas po vseh teh letih opazovanja skozi objektiv lahko še vznemiri? Kaj je lepota po vaših besedah?

Lepota je.. nekaj, kar te šokira, pretrese. Včasih je lepota lahko tudi v tragedijah, kar lahko vidimo v klasični umetnosti. Toda živimo v času, ko je lepota postala določen vzorec, in tako se odzivamo samo na določena pravila lepote, ki jih diktirajo mediji, modne revije. To ni lepota. To je dolgčas.

...ki so izjavili, da so ljudje pri avajseth, jaz nikoli!»

Oliviero Toscani, fotograf

© Tomaz Zupančič - 2026

Delo 8. decembra 2001

© Tomaž Zupančič - 2026

ALFREDO JAAR, The Eyes of Gulete Emerita, 1996/2000

Over a five month period in 1994, more than one million Rwandans, mostly members of the Tutsi minority, were systematically slaughtered as the world closed its eyes to genocide. The killings were largely carried out by Hutu militias who had been armed and trained by the Rwandan

military. One Sunday morning at a church in Marama, four hundred Tutsis were murdered by a Hutu death squad. Gutete Emerita, 30 years old, was attending mass with her family when the massacre began. Gutete's husband, Tito Kahinamuna, and her two sons Muhoza and Matirigori

were killed with machetes before her eyes. Somehow, Gutete was able to escape with her daughter Marie-Louise Unumunyarungu. After weeks of hiding, Gutete

has returned to the church in the woods. When she speaks about her lost family, she gestures to corpses on the ground, rotting in the African Sun.

I remember her eyes.

The eyes of Gutete Emerita

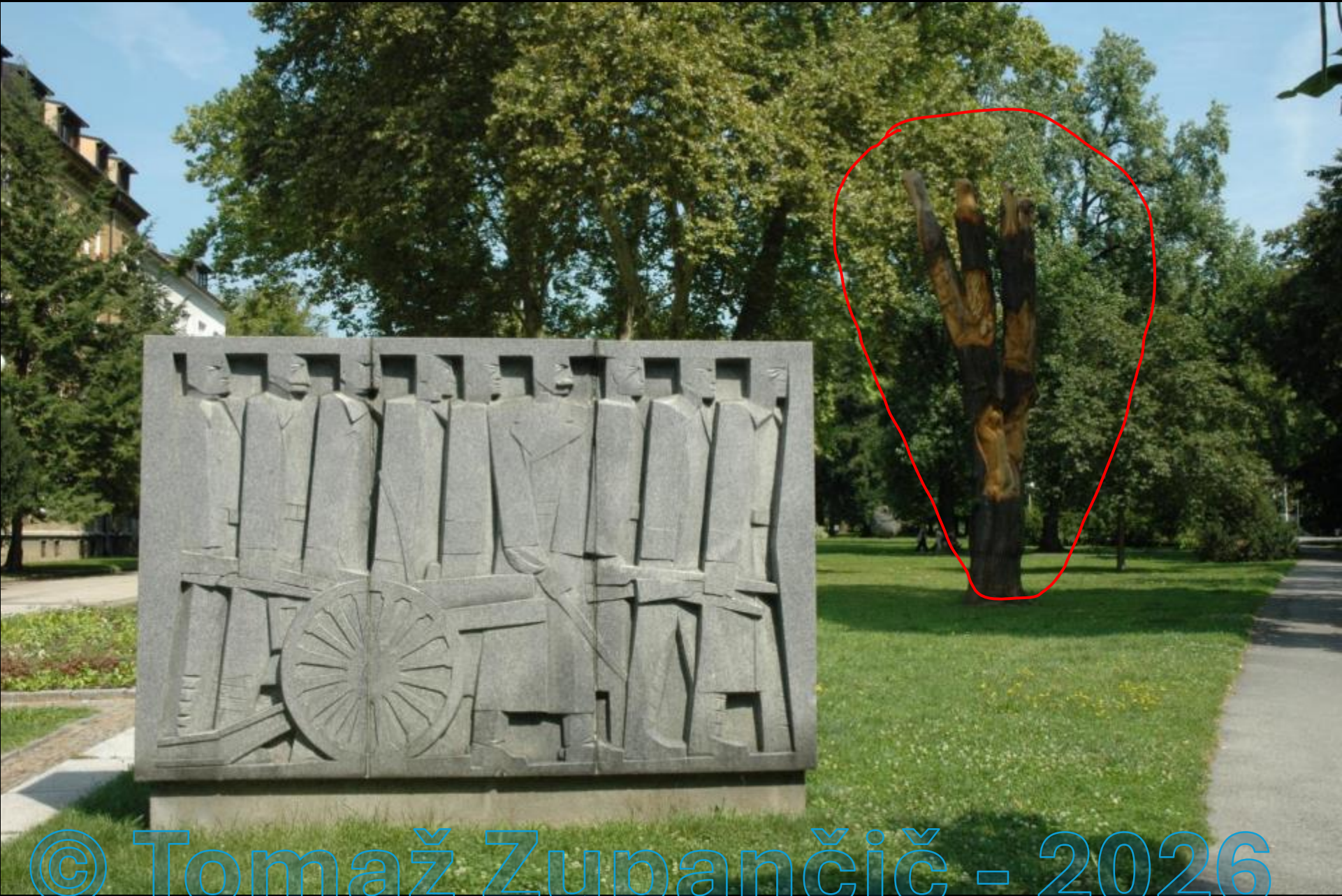
© Tomaž Zupančič - 2026

© Tomaz Zupančič - 2026

© Tomaž Zupančič - 2026

© Tomaž Zupančič - 2026

© Tomáš Zupančič - 2026

© Tomáš Zupančič - 2026

© Tomaz Župančič - 2026

Kaj je umetnost?

© Tomaz Zupančič - 2026

Noemi Smolik

**Kdaj postane nek objekt umetniški objekt ali:
po katerih pravilih presojava sodobno umetnost**

(Skrajšano predavanje)

**Wann wird ein Objekt zum Kunstobjekt? oder,
nach welchen Regeln beurteilt man die heutige Kunst**

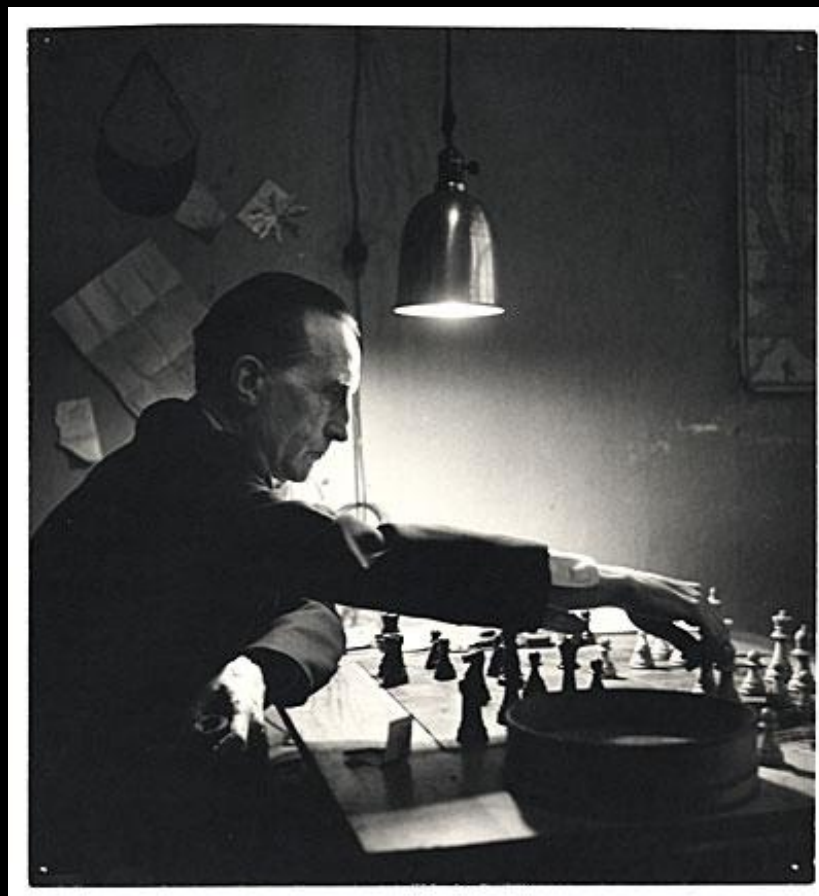
(ein gekürzter Vortrag)

- *Likovne besede*, 49-50, 1999. pp:94-96.

© Tomaz Zupančič - 2026

© Tomaz Zupančič - 2026

I have come to the personal conclusion that while all artists are not chess players, all

chess players are artists.
© Tomáš Zupančič - 2026

M	PM
Ideja o napredku	Zavrnitev ideje o napredku
Posebna vloga umetnosti, kjer so umetniška dela predmeti, katerih naloga je gledalcu nuditi <u>estetsko izkušnjo</u>	/
Odnos med kulturnimi spremembami in avantgardo, kjer je kulturni razvoj produkt in naloga umetniške in intelektualne elite, avantgarde	Elitizen proti populizmu, visoko proti nizkemu, avant-garda proti kiču,
Abstrakcija	Eklekticizem
Univerzalizem	Konceptualni konflikt
Zanikanje popularne kulture	Demokratizacija
Individualna kreativnost in individualno avtorstvo, originalnost	masovna produkcija, kolektivno avtorstvo, anonimnost posameznika

© Tomaž Zupančič - 2026

Document Title: **I Think It Would Be Better If I Could Weep**

The Corniche, Beirut's seaside walkway, is renowned these days as a pleasant place to walk, talk and jog. It is also known as the favorite meeting place of political pundits, spies, double agents, fortune tellers and phrenologues.

To keep an eye on all this activity, Lebanese security agents set up cameras in 1992 along the strip. The cameras were manned and were placed inside the mini-van cafes that lined the strip at 18 meter intervals. Every afternoon, the operator of camera #17 diverted his camera's focus away from its designated target and focussed it on the sunset. The operator was dismissed in 1996 but he was permitted to keep his sunset video footage.

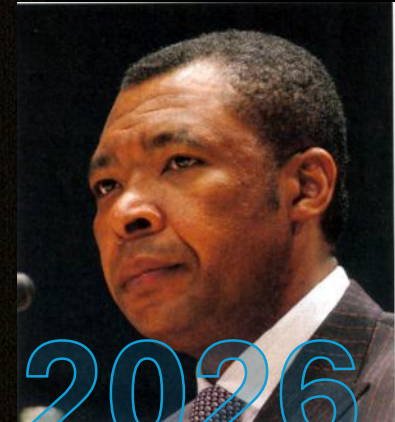
Specifications

Video

The Atlas Group was able to find and interview the operator who had sent the videotape to The Atlas Group. He stated that he focused his camera on the sun when he thought it was about to set and that he returned to his duties once he thought the sun had set. Moreover, he stated that having grown up in East Beirut during the wars years, he always yearned to watch the sunset from the Corniche located in West Beirut.

© Tomáš Zupančič - 2026

RAZSTAVE

MG+

RAZSTAVA | Walid Raad: Festival (ne)hvaležnosti

21. november 2025 – 17. maj 2026

MG+

RAZSTAVA IZ ZBIRK | Točke v času 1889–1991

Dopolnitev stalne razstave

MG+

STALNA POSTAVITEV | 20. stoletje. Kontinuitete in prelomi

Razstava del iz nacionalne zbirke Moderne galerije.

+MSUM

RAZSTAVA | Kozmični kolektiv: OM produkcija in njen drugi prihod

06. februar 2026 – 23. avgust 2026

+MSUM

PREPIH | Ganslmeier & Zibelnik: Bereitschaft

03. december 2025 – 29. marec 2026

+MSUM

RAZSTAVA | Prevedeno v socializem

12. junij 2025 – 08. februar 2026

Walid RAAD

MG+

RAZSTAVA | WALID RAAD: FESTIVAL (NE)HVALEŽNOSTI

21. november 2025 – 17. maj 2026

Info MG+

Moderna galerija
Cankarjeva 16, Ljubljana

ODPRTO: torek – nedelja | 10.00 – 18.00

Info +MSUM

Muzej sodobne umetnosti Metelkova
Majsurova 3, Ljubljana

ODPRTO: torek – nedelja | 10.00 – 18.00

© Tomaz Zupančič – 2026